

**הערות בענין מה שציין רש"י בכמה מקומות
מקום המשנה או הפסוק המובאים בגמרא.**

על תחילת משנה דעיר ישראל ועכו"ם דרים זה שהוא בסדר טהרות וכן פירש"י ביומא פ"ד ע"ב על משנה דמלא זה מיוק מושלך ועיין בחולין ל"ה מלא זה שזר הלך אחר רוב עמיס פירש"י ג"כ משנה היא בסדר טהרות נעיר ישראל ועכו"ם דרים זה ועיין בב"מ דף כ"ד ע"א מלא זה אבידה פירש"י ג"כ משנה היא בסדר טהרות נעיר ישראל ועכו"ם דרים זה (ופלא שכלן הוסיף עוד רש"י לציין שהיא במס' מכשירין מה שלא עשה כן בשאר דוכתי). וכוונת רש"י בכל אלו מקומות לבאר ולפרש על איזה מקו' תסוב לשון "זה" וחפשי ולא מלאחי ברש"י שיצין משנה שהיא בסדר טהרות ורק במשנה זו משום כוונה הג"ל.

ובא וראה דבש"ס שבת דף קכ"ב דף קנ"א נעיר ישראל ועכו"ם דרין זה אף שהיא אותה משנה גופא שצ"ן רש"י בכל המקומות הג"ל שהיא בסדר טהרות כאן לא צ"ן כלום כיון שהיא תחילת המשנה וא"ל לשום צ"ן לפרש המשנה חזו ברור.

גם מה שכ' הדר"ג לבאר דברי רש"י בחולין ו' ד"ה ושמח סכין בלועז, דפירש"י פסוק הוא במשלי גם כזה הי' בר מזלי דהגאון מנחאן ז"ל שפי' הכי בהגהות הס' שנקרא ירושלמי קדשים יע"י"ש, ובס' חסד יהושע חי' סוגיות סימן י' פירשתי כזה דברי רש"י בילה דף ט"ו והבאתי ג"כ מדברי מגילה דף ג' וסוכה י"ב שצ"ן מקרא הוא בעזרא יע"י"ש, ומסס חדרשנו לטובה. ועיין בכמוצות דף קי"א אנת עולה על חלמה עמאה תמות פירש"י מקרא הוא בנבואת עמוס, וביריף שצעין

שלמא יסגא למע"כ ידידי הרב וכו'

אישלמה נדרי ומואל שפתי לכחזב איזה הערות על ספר היקר נחמה יוסף אשר נתן לי למנה והנה בסיומן קי"ט אות ד' מפרש דברי רש"י בכמוצות דף ט"ו ע"ב ד"ה מלא זה מיוק מושלך, פירש"י משנה היא בסדר טהרות והוא תמוה מאי בעי רש"י בזה. וכבר קדמו בזה הגאון מנחאן ז"ל ובספר שד"ח בפאת השדה כללים מערכת הגימ"ל סימן ט' העתיק דבריו וז"ל ראיתי בספרו על הכללים הג"ל מערכת ג' אות מ"ו הביא דברי רש"י בסוכה י"ד בדמשנה שנסדר טהרות יתכן למינקט גופא וז"ל דזה כוונת רש"י בכמוצות דף ט"ו ריש ע"ב מלא זה מיוק מושלך וכו' משנה היא בסדר טהרות ולא נודע כוונתו דאין דרך לציין מסורת הש"ס אולם בא ליישב הא דנקט בסוגיא שם עלה גופא עכ"ל.

אך צעיתי יפלאו הדברים דהמעיין בגמ' שם בכמוצות יראה דגופא לא קאי על המשנה בלחוד רק על מימרא דרב ושמואל שאמר על המשנה ורובה הגמ' למיפרך ומי אמר שמואל הכי וכללא דרש"י לריבין רק היכא דנאמר גופא על משנה גרידא וז"ע.

ובעיקר הדבר מש"כ דלא נודע כוונת רש"י דאין דרך רש"י לציין מסורת הש"ס. לענ"ד כוונת רש"י פשוטה וגלוי לכל דכיון דהש"ס לא הביא רק אמנע המשנה ולא ידענו על איזה מקו' קאי "זה" דקאמר קסם מלא זה מיוק מושלך ע"כ פירש"י דקאי

ששט יהושע חר"מ סימן מ"ה חסד

ויתענג על רוב שלום בחזקת ובריאות הגוף וכוח"ט בכלל ישראל כאנופ"פ ונפש ידירו המחכה לישועה.

יעקב כתב כוונה נאותה ברש"י שם, ועיין ברש"י ברכות דף ט"ו ע"ב ד"ה שאול ועוזר רחס פסוק הוא בס' משלי שלש הנה לא תשבענה ושם הכוונה דהפסוק בגמ' אינו כפי הנמלא במשלי יע"י"ש, ועיין ברש"י שבעות ל"א ע"א, ד"ה ואשר לא טוב פסוק הוא בס' יחזקאל.

יהושע גרינוואלד